

Rust en reuring rond het Benedendiep

Vervolgonderzoek naar stappen uit het Ambitiedocument Flevopark

Onderdeel: Visie op waterrecreatie in het Benedendiep, januari 2025

Inhoudsopgave

Inleiding

Hoofdstuk 1: Het heden en verleden

Het Benedendiep
Bodemkwaliteit Benedendiep
Huidige waterrecreatie Benedendiep
Korte geschiedenis Flevopark

Huidige havens in beeld
- Haven Flevo
- Haven Jeugdland
- Haven Nooit Gedacht

Ontwikkelingen in de omgeving
- Dijkverzwaring
- Elektrificeren vaartuigen
- Verdichting stad, intensiever gebruik

Beleid
- Ambitiedocument Flevopark
- Ander beleid

Hoofdstuk 2: De toekomst

Rust en Reuring
- Resultaten grote groenonderzoek
- Raamwerk van Rust,Ruis en Reuring
- Flevopark: Rust en Recreatie

Toekomstvisie watergebruik
- Visie op Jachthaven Flevo
- Visie op haven Jeugdland
- Visie op haven Nooit Gedacht

Zwemvoorzieningen
Routes en Verbindingen

Hoofdstuk 3: Samenvattend beeld

Inleiding

Deze studie vormt een uitwerking van en aanvulling op het ambitiedocument Flevopark, vastgesteld in maart 2018. Het ambitiedocument Flevopark biedt een bondig geformuleerd verhaal en beschrijft de toekomstvisie op de ontwikkeling van het Flevopark op hoofdlijnen.
Het ambitiedocument is in 2017/2018 tot stand gekomen met betrokkenen en dient als kader om nieuwe ontwikkelingen die op het park afkomen in te voegen of mee te nemen. Ook biedt het een kader om ontwikkelingen juist af te weren, te verplaatsen of om noodzakelijke maatregelen te initiëren.

Het ambitiedocument geeft een aantal aanknopingspunten met betrekking tot waterrecreatie op het Benedendiep. Deze zijn vrij globaal geformuleerd en in voorliggend onderzoek wordt de visie verder uitgewerkt en geconcretiseerd op het onderwerp Waterrecreatie. De studie beperkt zich tot het Benedendiep, het deel van het Nieuwe Diep dat in het Flevopark ligt en waar het ambitiedocument Flevopark over gaat. Daar zijn momenteel 3 havens; jachthaven Nooit Gedacht, de haven bij Jeugdland en jachthaven Flevo, die in onbruik is geraakt.
Hoe ziet het toekomstig gebruik van het water eruit in het Benedendiep? Voldoen de huidige voorzieningen nog of zijn er veranderingen of toevoegingen gewenst?

De voorliggende studie geeft de ontwikkelrichting van waterrecreatie op het Benedendiep weer. De waarden en visie die omschreven worden in het ambitiedocument, en de verschillende beleidskaders zoals de Omgevingsvisie, de Hoofdgroenstructuur alsmede een studie naar het Nieuwe Diep (2022) zijn betrokken bij de voorstellen.
De balans tussen drukkere plekken waar meer mensen samenkomen en rustigere plekken waar de natuur de overhand heeft vormt de basis van het ambitiedocument Flevopark en daarmee ook van de voorliggende visie op waterrecreatie in het Benedendiep.
De voorstellen in deze studie dragen bij aan het openbaar maken van oevers, het mogelijk maken van kleinschalige waterrecreatie, het toevoegen van nieuwe natuurlijke oevers en het verbeteren van een deel van de paden en toegangswegen. Daarbij worden duidelijke keuzes gemaakt in zonering van functies zodat de afwisseling tussen rust en reuring, zoals omschreven in het Ambitiedocument, in het park blijft bestaan.

Joodse Begraafplaats
Flevopark
Flevopark
Flevopark
Flevopark
Flevopark
Flevopark
Flevopark
Flevopark
Flevopark

Hoofdstuk 1: Het heden en verleden

Het Benedendiep
Het Benedendiep, een waterplas in het Flevopark, beslaat een oppervlakte van circa 20 hectare. De plas heeft een lengte van ongeveer 650 meter van noord naar zuid en een breedte van circa 375 meter van oost naar west. Het Benedendiep is niet erg diep (nog geen waterdieptekaart beschikbaar). Vanaf de oevers loopt het heel langzaam af.
Het waterpeil van het Benedendiep ligt net als de Ringvaart en het Amsterdam Rijn Kanaal op NAP -0,4 m. Het water in het Flevopark en rondom de Joodse begraafplaats liggen in een lager liggende polder met een waterpeil op NAP -2,15 m.

Bodemkwaliteit Benedendiep
In 2018 is onderzoek gedaan naar de bodem- en waterkwaliteit in het Benedendiep. Daaruit kwam naar voren dat de bodem verontreinigd is en dat het slib zware metalen bevat. Uit een eerste onderzoek bleek dat de sliblaag 3 tot 5 meter dik was en uitermate instabiel. Dit zou betekenen dat het aanbrengen van een zandlaag zonder doek niet mogelijk is.
Het tweede onderzoek gaf aan dat we te maken hebben met een klasse 2 vervuiling in de sliblaag bestaande uit Pak's en zware metalen. Naar aanleiding daarvan zijn borden geplaatst dat het met name voor kinderen onder de 6 jaar ongezond is om te zwemmen in het Benedendiep. Het is voornamelijk het in contact komen met het slib dat ongezond is, de waterkwaliteit was in orde. Vanwege de hoge kosten voor sanering, heeft het dagelijks bestuur van Waternet in 2018 besloten om geen recreatieoever aan te leggen. Naar aanleiding van dit besluit is Waternet gestopt met de monitoring van de waterkwaliteit.

Huidige waterrecreatie Benedendiep
Op een mooie zomerdag zijn de gebruikers van het Benedendiep enkele motorsloepjes met vissers of recreanten, optimistjes (kleine zeilbootjes) en kanovaarders die vanuit Jeugdland over de plas heen en weer zeilen.
Ook wordt er gezwommen in de plas. Dit gebeurt vanaf de oever bij de centrale weide bij de vijver en vanaf informele entreeplekken aan de Merwedekanaaldijk en via het buitenzwembad in Jeugdland. Op warme dagen zijn het veelal mensen die verkoeling zoeken en pootjebaden. Op koelere dagen zie je ook enkele open water zwemmers die met een boei achter zich aan lange banen trekken.
Langs Jeugdland bevindt zich in het water een klauterbaan, er wordt met kinderen in gespeeld/gesport en er worden ook vlotten gebouwd vanaf een drijvend terras (stalen drijfbak). Speciaal voor honden is er een zwemplek aan de noordzijde van het park, het hondenstrandje.

Voor watersport is de ligging van het Benedendiep niet ideaal. Grotere recreatievaartuigen moeten gebruik maken van het drukke Amsterdam-Rijnkanaal. Via de brug aan de Westelijke Merwedekanaaldijk vaar je via het Amsterdam-Rijnkanaal naar het noorden richting binnenstad of naar het IJmeer door de Oranje sluizen te passeren. Naar het zuiden toe volgt de route het drukke Amsterdam-Rijnkanaal en zijn er mogelijkheden om af te slaan naar de Diem of de Gaasp.
Voor kano, roeiboot, kleine zeilboot en andere kleinschalige lokale waterrecreatie is het Benedendiep wel geschikt. Jammer genoeg biedt de Oosterringvaart geen aansluiting voor recreatievaartuigen op de Amstel. De bruggen bieden onvoldoende of helemaal geen doorgang.

Het Nieuwe Diep bestaat uit Benedendiep en Bovendiep doorsneden door het Amsterdam Rijnkanaal

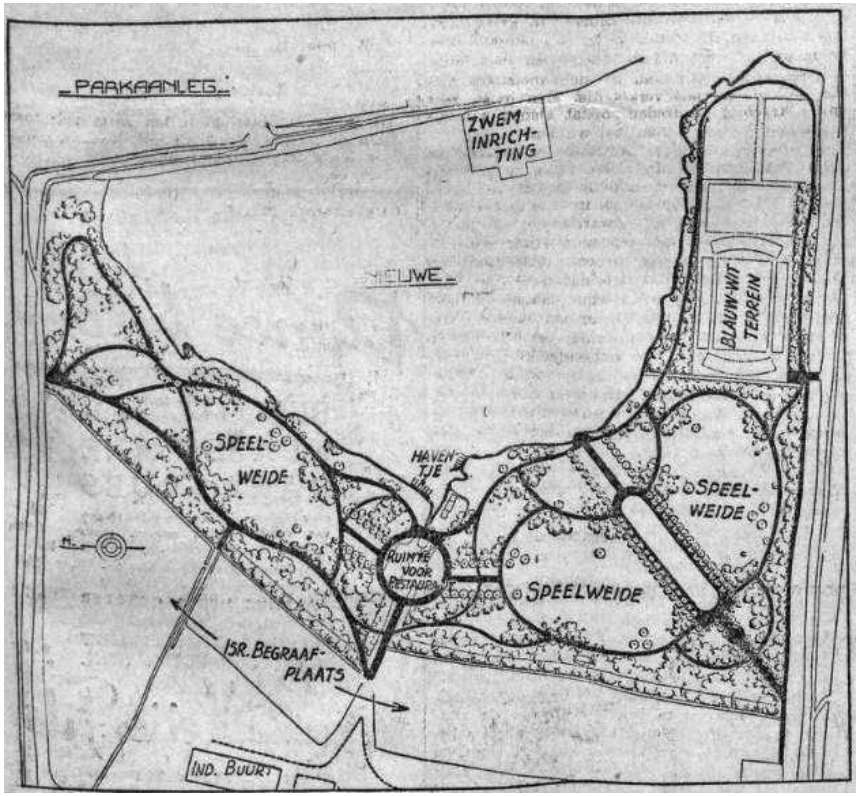
Het Flevoparkbad en haven Flevo in 1971

Korte geschiedenis Flevopark
Het park is ruim 90 jaar oud. Het eerste deel van het Zuiderzeepark werd op 20 september 1931 door wethouder Publieke Werken De Miranda en in aanwezigheid van de beroemde natuurkenner Jac. P. Thijsse officieel geopend. Eerste plannen voor een park dateerden al van 1908. Jac. P. Thijsse zette zich in voor de realisatie, om de bewoners van de Indische buurt een mogelijkheid te geven van de natuur te genieten. Het ontwerp voor het park is gemaakt door architect E.M. Mandersloot en verder uitgewerkt door hoofd van Publieke Werken Ir. J.R. Koning. De aanleg werd voltooid eind jaren 30. Vanaf 1943 werd de naam Flevopark gebruikt.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog is er in het park veel hout gekapt om als brandstof te dienen. De oudste bomen in het park dateren van na die tijd.
In 1957 werd de Amsterdamse brug geopend en de Flevoweg aangelegd. Het Flevoparkbad kwam er in 1967.

Historisch gezien was het Flevopark veel sterker gericht op contact met het Benedendiep dan nu het geval is. Het Benedendiep werd gebruikt als zwemwater en het grootste deel van de oevers boden een doorkijk op en toegang tot het water. Zie de oorspronkelijke opzet op de tekening rechts, voor de komst van het Flevoparkbad in 1967.

De zweminrichting aan de Merwede kanaaldijk

Huidige havens in beeld

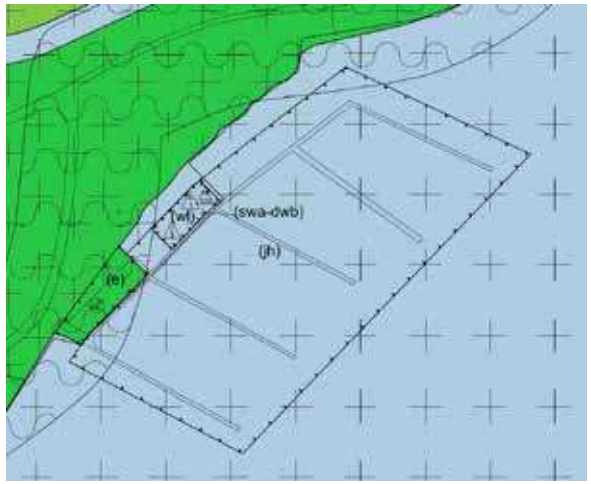
Jachthaven Flevo
Jachthaven Flevo is al jaren niet meer in gebruik als jachthaven (zeker niet meer sinds 2014). De situatie is er een van verval. Het land is afgekalfd tot aan het hekwerk, de toegangssituatie is gevaarlijk met planken die over gaten zijn heengelegd. De oever en de haven zijn niet toegankelijk. Opschot is in de loop der jaren uitgegroeid tot bomen en deze zijn deels in het water gevallen.
Het hekwerk is vervallen. De resten van de haven zijn nog zichtbaar, palen en onder het water liggende houten delen vormen een rustpunt voor aalscholvers, meeuwen en schildpadden (die hier jaren geleden zijn losgelaten).
Er ligt een woonboot die bewoond wordt door uitbater van de voormalige jachthaven, de heer Peperkamp. Sinds 1981 is er een huurovereenkomst met Rijksvastgoedbedrijf. Het is onbekend in hoeverre er een huurovereenkomst is voor het deel gemeentegrond. De haven is in de loop der jaren verkleind, er zijn nog wel oude resten van de haven aanwezig buiten het huidige bestemmings vlak.
De eigendomsgrens tussen gemeente en rijk loopt over Haven Flevopark zoals aangegeven op onderstaande afbeelding.

Eigendomskaart Gemeente en Rijk (rood)

Volgens het bestemmingsplan biedt de jachthaven ruimte voor maximaal 30 pleziervaartuigen < 7 meter en een ligplaats voor dienstwoonboot ten behoeve van de jachthaven. Het huidige gebruik van de woonboot is niet in overeenstemming met wat is toegestaan, gezien er feitelijk geen sprake meer is van een jachthaven. Daar is door de gemeente niet op gehandhaafd. Er is tussen 2005 en 2016 gehandhaafd op illegale woonboten en een illegale loods.

Qua potentieel voor contact met water is de haven een bijzondere plek. In potentie biedt deze plek de mogelijkheid om vanuit een centraal deel van het park via steigers het water op te lopen en op een panoramisch punt in de waterpartij staan. Vanwege de aansluiting op een rustig deel van het park is het onwenselijk dat er hier een functie zou zijn met een hoge gebruiksintensiteit.

Uitsnede bestemmingsplan

1909

2003

2014

1943

2010

2019

1985

2013

2021

Flevopark 14
Oost, 1095KE
Naam: **Ajax**
Stad: **Amsterdam**
BAG ID: **363200012062234**
Type object: **Woonark**
Contr_Lengte: **15,29**
Contr_Breedte: **6,16**
Contr_Hoogte: **2,52**
Diepte: **(leeg)**
Straat: **Flevopark**
Nummer: **14**

Huidig aanzicht haven Flevo

Steigers en stalling materieel haven Jeugdland

Eigendomskaart Gemeente en Rijk (rood)

Uitsnede bestemmingsplan

Haven Jeugdland
Op Jeugdland, Valentijnskade 131, biedt Outdoor en Watersport Amsterdam (Sport4kids) een uitgebreid aanbod van buiten & watersport en diverse spel-activiteiten. Ze organiseren outdoor activiteiten voor scholen en bso's.
Je kan er onder andere leren zeilen, vlotten bouwen en kajakken.
Ook is er een instuifprogramma waar 'ongeorganiseerde' kinderen aan mee kunnen doen en worden er kinderfeestjes georganiseerd.
Twee keer per week is er de zeilclub waar kinderen in optimistjes leren zeilen.
Watersportmaterialen worden ook voor individueel gebruik verhuurd.

In de haven liggen circa 15-20 optimisten, circa 30 kajaks, 3 Canadese kano's en 8 sit-on-top-kajaks. Er liggen 2 grotere zeilboten in het water (type valk/BM), 2 motorboten/volgboten om aan de zeilers instructie te geven, 2 stalen motorboten en 1 oud ontmast zeiljacht.

Ook bij Jeugdland is een deel van de haven (rood) gelegen in het water in bezit van het rijk en een het andere deel is gemeentegrond/water.

Artikel 7 Groen

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. fiets- en/of voetpaden;
c. nutsvoorzieningen;
d. speelvoorzieningen;
e. water, waterstaatsdoeleinden en oevervoorzieningen;
f. tuinen en erven van de jachthaven, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'erf';
g. horeca I, III of IV, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'horeca';
h. tramvoorzieningen, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van verkeer - tram';
i. bruggen, met inbegrip van bijbehorende rijwegen.

Deze zomer is het 110 jaar geleden dat de overgrootvader van Irma Hartog een botenstalling begon aan het Nieuwe Diep. De achterkleindochter heeft ambitie: 'Ik wil het familiegevoel hier terugkrijgen.'

Tekst Dylan van Eijkeren, foto's Daphne Lucker

Over een andere boeg

't Vervolg Irma Haagsma-Hartog (43) een voormalig pontje van de Wallenschut over de Ringvaart trekt, zegt ze: "Vroeger was het pontje van hier. In 1911 hebben we dit stalen pontje kunnen kopen."

Gaat het trekken niet zwaar? "Nee, het gaat best licht, puiwer maar." Dat wijst Haagsma, tuhoverwege de overtocht, naar het water, richting stad. "De zonnebrengen hier zijn prachtig."

Die zonnebrengingen ziet ze al haar hele leven. Haagsma is de vierde generatie van haar familie die aan de Oosteinde Ringdijk een pontje (de laatste) en een botenstalling uitbaat. De stalling laat Nootgedacht, al ring je ook Noot-Gedacht schrijven, en zou plaats kunnen bieden aan zeventig tot zelfs honderd boten. Haagsma beperkt de capaciteit dezer dagen tot een kleine 40 vaartuig, vijftienvaartig – waarmee bedrijfs meer.

In 1914 bocht de overgrootvader van Haagsma, de opa van haar moeder, Gerrit van den Brink, het pontje ('de overhaal') van een zekere Vertanen, een 'kleinvaartling' begon hij er zelf. Dat is ruim een eeuw geleden. Nootgedacht is al sinds 1823 in de familie geweest. "Aan de overzijde woont, zegt Haagsma, "de mensen hielpen en helpen we.l mee, maar die hielden altijd hun eigen boten."

Haagsma's moeder liet de 'grote stalling' aan haar zus en zwager. Haagsma's vader verenigde 'de kleine stalling, daar lagen nu zo stuk of tien vissersbootjes. En hij beheerde de pont'.

De boerderij aan gene zijde van de dijk heet het Arcadiaan-Elderenhof, en daarmee heeft Haagsma een appetite schillen.

De romantiek van de stadse rabbinaal interesseert hier in welke glorie, dat is waar, maar door de burg- en bekgolven die de grote schepen in het kanaal veroorzaken, lijden de oevers van Nootgedacht af – er is maar een stuntje dan de stalling scheidt van het wijde water. Volgens Jan Haagsma (58), de man van, was het Nootgedacht-water hier zelf 'weetten meter breed, nu is het dertig meter. Er is geen onderhoud, er wordt niet gebaggerd, we hebben elk an vissel laat'.

Te sterke stroming

Irma Haagsma: "Als je de geuzeeuw hoff, zeggen ze dat je het waterschap moet helpen, als je die hebt, zeggen ze dat je Rijkswaterstaat moet hebben."

Resultaat is dat het behouden van de steigerplaatsen vrijwel onbegrensd werk is, want de stroming ze plekke is eenvoudigweg te sterk. De voertuigen opleuning laat drijvende steigers. Irma Haagsma: "Niet in dus nu we hebben wakig inkomsten, zo we moeten het eerst verdienen voor we kunnen investeren, want we zitten op juist punt van de

'Gewone werkmensen moeten hier ook een bootje kunnen hebben'

De vierde generatie van botenstalling Nootgedacht is nugt de hoed op en wil de saamenwerkgheid terug: 'Stoppen is ne 110 jaar geen optie.'

Drijvende steigers

De stalling kwam er tevens verwachtoond bij te liggen – een investeffect van de van de oeverafsluiting, waar Haagsma wat mechtiem naar heek. "We merkten dat we in een moerwarme optimal kwamen. Je dorrf hier geen zevontig of zeetig boten onder een te laten liggen, wat als iemand valt, er iets afbreekt, als er een ongelnk gebeurt? Ik hoe voorzichtig, ik moet ook op mijn klanten passen."

Dan is er maar een weg, en dat is de weg die moeilig voorwaarts heet: nieuwe plaatsen, en die zijn in de maak. Bij de pakken neerzitten heeft geen zin, kennen, al was het maar vanwege de familiehistorie. Deze winter viel het kwartje, en afgelopen lente besloten de Haagsma's: "We willen het oude doorbreken, het moet hier allemaal wat netter worden. We willen een frisse en frietige nieuwe start maken, met de kwaliteit stijgen dus. Maar het moet ook weer niet te duur worden. Gewone werkmensen moeten ook een boot je kunnen hebben. Want of je nou een duur boot hebt of een kleine: iedereen wordt hard voor zijn boetje."

De bootjes in kwestie zijn: eentje Deschaiten kruisers, zelfbootjes, de diensteneilandschuit, vissersbootjes en snelbootjes. Voorafgaand opvallend 'weinig Jan van Gents,' waarnee Haagsma de geschiedenispan bedoelt. "Misschien wordt dat straks, na de opknapbeurt van de stalling anders," De maximale diepvriesthoogte van de sloot in Luttmeter: 'weer al te grote boten in Nootgedacht ondeerde Eberhaupt niet kunnthaan.

Haagsma: "Ik wil het familiegevoel hier terugkrijgen. Dat vereist een proactie met elkaar maken, weten wie er naast ligt, elkaar even helpen en als er een dag een zeiltje bij de buurman zoe te gemaakt, het even vastmaken. Niet als vreugerl, een beetje saamhorigheid."

Ook dat te bewerkstelligen, organiseen se via een groepsapp stallingsdagen – enkele interdagen per jaar komen de stallingbehoders bijeen en dan 'doen iedereen wat hij kan. De een maait het gras, de ander verft een hek, weer een ander repareert een stegpertje'.

Terug op het pontonpontje, richtend richting stad: "Er zijn nog eraar wereig van die voort pikkies in Amsterdam, de stad stikt beetje bij beetje alles op. We weten best dat ons economisch belang marginaal is, maar het zou toch wel jam zoe zijn als ook wij zouden verdwijnen."

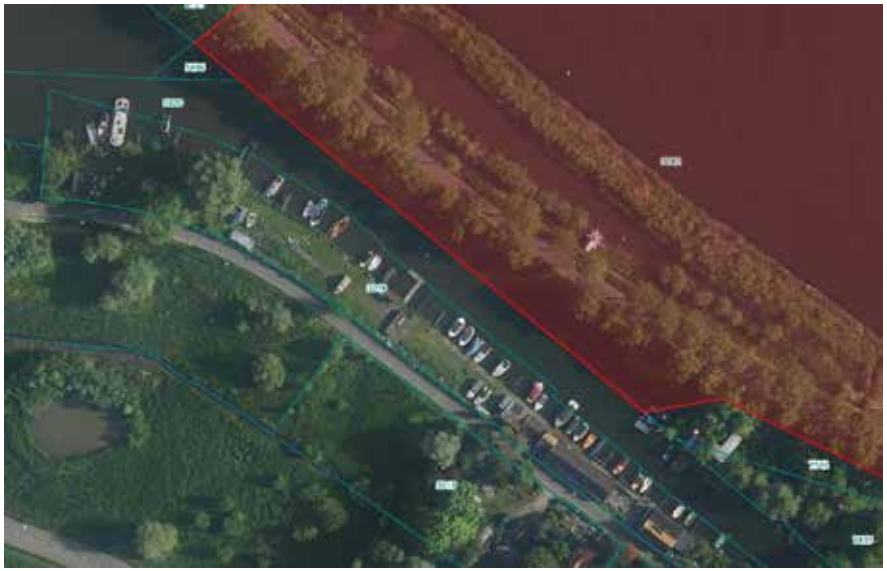
Ze wijst op de voormalige kantine, waar ze als kleuterlijf haar loopbaan begon. "Dat was het sociale ontmoetingspunt van Nootgedacht, daar dronken ze koffie en lazen ze in Kleurvlassen. Die moet worden afgebroken, "Staat," droomt Irma Haagsma hardop, "een kleine attiquarina hier, dat zou toch prachtig zijn! Is het geen paradijs?"

Vijf-centenpontje

Met de komst van de Zuidelijke Ringvaart rond 1900 kwam er een pontje, een 'overhaal', zo heetten ze toen, over het Nieuwe Diep. Meerdere generaties van de familie Van den Brink hebben het 'drie-centenpontje' bij de Amsterdamse Ring, Zuiderschool Oost (A 10 oost) tot het Gemeentelijkhuis en het Plantsoen (A 10, west 10) de Diemerzeedijk.

Via een houten handgreep werd de pont over een kabel naar de overkant getrokken. Bijzonder aan het pontje is dat het nog altijd in gebruik is. Toeteraar is er nog altijd, zegt Irma Haagsma. "De pontjes-maatje deed uit van het Westerdokspont." www.oudsdelft.nl/wandelroutes/

Artikel Parool

Eigendomskaart Gemeente en Rijk (rood)

Uitsnede bestemmingsplan

Haven Nooit Gedacht

Haven Nooit Gedacht ligt aan Oosterringdijk 49 en wordt beheerd door mevrouw Haagsma. De Jachthaven heeft plek voor 50 bootjes. Deze liggen in de smalle uitloper aan de noordoostzijde van het Benedendiep. Op het terrein ligt ook het bekende handbediende pontje, dat de familie uit nostalgie in de vaart houdt.

De haven wordt al lang door de familie uitgebaat. Sinds 1914 is de familie al met deze plek verbonden. In het Parool stond op 2 september 2024 een artikel over de ambitie de haven weer nieuw leven in te blazen.
De eigenaren denken na over vervanging van de huidige opstapsteigers voor drijvende steigers. De huidige opstapsteigers en route langs de oever zijn zeer onregelmatig en afgekalfd, het is onprettig opstappen voor de booteigenaren. Door dit soort voorzieningen hoopt men een haven voor "de gewone man" te kunnen blijven.

De huidige staat van de haven is er een van licht verval. De hekken langs het fietspad zijn weinig uitnodigend, het hek naar de haven ziet er gesloten uit. De beschoeiingen zijn veelal verdwenen en het land is afgekalfd. Als er een boot door het Amsterdam-Rijnkanaal vaart stijgt het water circa 10-20 cm en overstroomd de oever hinderlijk nabij de bestaande woning. De stuwing zet zich via het sluisje om in een waterdijning die deze stijging verklaard.
De grond is van de gemeente Amsterdam en er wordt jaarlijks pacht afgedragen.

Het bestemmingsplan geeft ruimte ten opzichte van de huidige situatie. Op de aangeduide woonbestemmingen, met paars aangeduid op afbeelding hiernaast, mag er gebouwd worden tot 9 meter. In de huidige situatie is het noordelijke bouwvlak slechts met in 1 laag bebouwd.

De maten van de motorsloepjes wordt beperkt door de doorgang in de sluis naar het Amsterdam-Rijnkanaal. Om die reden zijn de boten die er liggen bescheiden van maat.
Op het terrein staat het woonhuis van de familie en een vervallen pand dat ooit als kantine dienst deed. Dit pand is volgens het omgevingsplan bestemd als Bedrijf, specifiek voor de opslag van boten. Daar wordt dit pand niet voor gebruikt. Het heeft als opslag dienst gedaan maar staan nu vanwege de vervallen staat leeg. Aangrenzend aan dit pand is nog een lager gebouwtje. Dit heeft de bestemming wonen, maar is ook in slechte staat.

DRAKKAR
MERCURY

Huidig aanzicht haven Nooit Gedacht

Ontwikkelingen in de omgeving

Uitstootvrij varen
Alle vormen van vervoer moeten binnen 10 jaar uitstootvrij zijn. Dus ook vervoer over het water. Vanaf 2025 geldt dat al voor het centrum van de stad. Vanaf 2030 ook voor de rest van het Amsterdamse water.
Naar verwachting zal dit leiden tot een afname van het aantal bootbezitters gezien de kosten van een elektromotor en daardoor een afname van de vraag aan ligplaatsen in havens. Signalen van haveneigenaren aan het Bovendiep bevestigen deze ontwikkeling. Het vaargebied van deze boten is veelal niet het centrum van de stad, maar vanaf 2030 zal het uitstootvrij varen een effect hebben op de booteigenaren. De huidige havens in het Benedendiep zijn niet toegerust op deze op stapel staande wijziging. De boten die nu bij haven Nooit Gedacht liggen zijn vrijwel allen voorzien van motoren op fossiele brandstof en er is geen laadvoorziening aanwezig. Daar er sprake is van netcongestie is het ook nog maar de vraag of de haveneigenaren, los van of ze het financieel kunnen rondkrijgen, een aansluiting kunnen krijgen voor de realisatie van de laadvoorziening.
Als de haveneigenaar niet zelf in staat is te investeren in de oplaadvoorziening zullen booteigenaren gebruik moeten maken van openbare oplaadplekken. Hiervan zijn er tot op heden slechts 2 in oost beschikbaar, zie onderstaande afbeelding. Het behoeft geen verdere uitleg dat slechts 2 oplaadplekken onvoldoende capaciteit kunnen bieden voor alle boten.

Dijkverzwaring Flevopark
Het Flevopark is ooit tot stand gekomen door het aanleggen van een ringdijk en deze op te vullen met bagger en vrijgekomen grond. In 1922 is de dijk verhoogd en ook nog eens tussen 1964-1967. Waternet gaat de dijk rondom het Flevopark weer ophogen, de dijk voldoet niet meer aan de hoogte voor de komende 30 jaar. Dit is een ingrijpende operatie die noodzakelijk is om te voorkomen dat het park op den duur met serieuze wateroverlast te maken krijgt. Deze dijkverzwaring brengt ook kansen met zich mee om gelijktijdig te werken aan het verzilveren van een aantal ambities die in het Ambitiedocument Flevopark verwoord zijn.
De dijkverzwaring zal waarschijnlijk in 2025/2026 plaatsvinden en heeft grote gevolgen voor de bereikbaarheid van delen van het park en een aanzienlijk aantal bomen zal gekapt moeten worden. Hoeveel en waar deze herplant worden, wordt onderzocht.

Er is een huidige legger (locatie waar de huidige veelal niet zichtbare dijk ligt). Gezien de ligging in een druk gebruikt stadspark is door waternet in een vroeg stadium gekeken of het tracé eventueel verschoven kan worden ten opzichte van deze legger als dit verleggen het park ten goede komt. Dit heeft geleid tot het opdelen van de dijk in dijkvakken waarvoor verschillende alternatieven naast elkaar gelegd zijn.

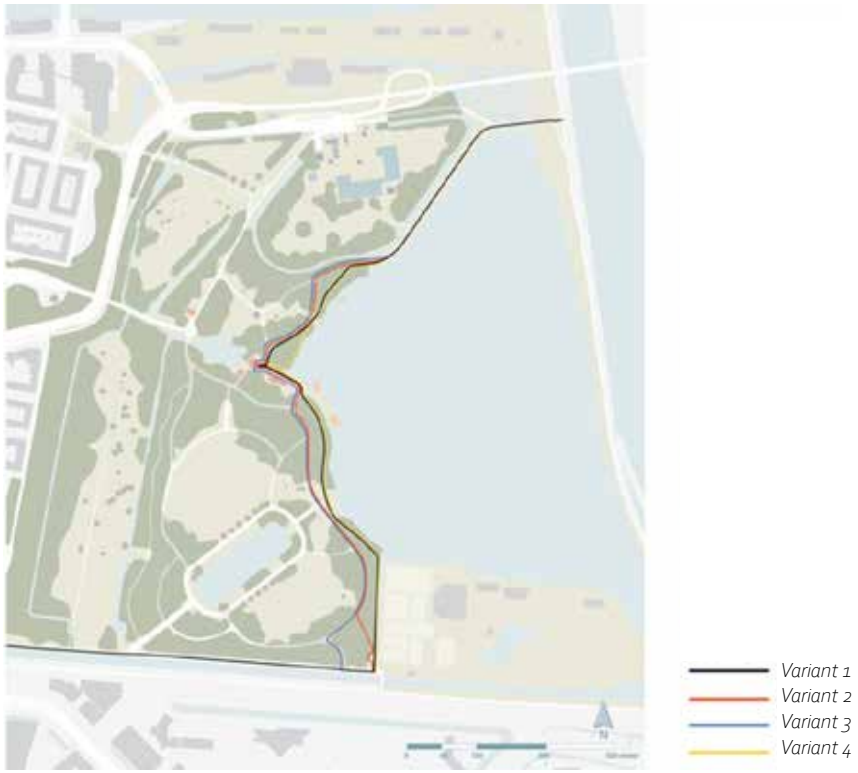
Ophogen van de dijk met grond heeft gevolgen voor bomen, die grondophoging op hun wortels niet verdragen. Een aanzienlijk aantal bomen zal gekapt moeten worden waardoor meer openheid ontstaat langs de opgehoogde dijk.
Een schommelende lijn tussen logisch hogere delen en een nieuwe oever is in beperkte mate best voor te stellen in het kader van open en dicht park beleving en ecologische waarde. Echter is het behoud van het areaal van het park ook een belangrijk uitgangspunt in een steeds meer verdichtende stad waar openbare ruimte van groot belang is. Buitendijks gelegen bosdelen zullen vernatten, er zal boomsterfte optreden en delen zullen in het Benedendiep afkalven. In dat kader zien we de dijk langs het water met natuurvriendelijke overs als hoofdrichting voor het ontwerp van het dijktrace.

Openbare laadplekken in omgeving

Dijkhoogte

Varianten dijktrace die onderzocht zijn

Flevopark in verstedelijkende omgeving

In het ambitiedocument Flevopark wordt de hoge mate van verstedelijking rondom het Flevopark in de komende jaren beschreven. Direct aanliggend in het Cruquiuswerkgebied worden 2000 woningen toegevoegd, in Sluisbuurt op het Zeeburgereiland 10.000.
Ook Science Park wordt de komende jaren verder verdicht, ook hier wordt onderzocht om meer woningen in het plan te realiseren.
Het Flevopark en de Diemerscheg liggen als een groene oase tussen deze intensieve stedelijkheid, als 'long van Oost'.

Deze verstedelijkingsslag betekent voor het Flevopark een dubbele opgave:

- De toename van gebruikers en de toenemende behoefte aan voorzieningen: Hoe kan het park in de toekomst meer mensen bedienen? Hoe kan het park worden vergroot dan wel uitwaaieren naar de omgeving, de oevers bruikbaarder worden gemaakt?
- Juist het conserverende kader: Uit het grotere geheel bezien vormen het park en de Diemerscheg een oase van groen en rust. Hoe bescherm je juist deze unieke kwaliteiten, de belangrijkste belevingskwaliteiten van het park, bij bijkomende ruimteclaims?

In de gesprekken met stakeholders en parkgebruikers komt het beschermen van rust steeds als belangrijk thema naar voren. De resultaten van het Grote Groenonderzoek 2018 ondersteunen dat dit voor het Flevopark een belangrijk zwaartepunt is. Er is gezocht naar verdere verdieping op dit aspect.

Het Flevopark en de kop Diemerscheg in de context van aankomende verstedelijking

Overzichtskaart van alle interventies uit het ambitiedocument

Beleidskaders

Ambitiedocument Flevopark als vertrekpunt

Motto
In het ambitiedocument zijn de door de betrokken partijen gedeelde waarden van het park beschreven, in de vorm van een motto: Krachtig, kleurrijk en klaar. Krachtig in de ruimtelijke opzet, de randen, de groene structuren, de potenties en de positie in de stad.Kleurrijk in de beplanting, de ecologische rijkdom en het gebruik.
Klaar om het groeiend gebruik op te vangen. Werkend vanuit de karakteristieke kenmerken rust en ruimte, groeit het Flevopark uit tot een stedelijk groen hart in de kop van de Diemerscheg.

Tien thema's
Het ambitiedocument beschrijft vervolgens hoe daar naartoe gewerkt gaat worden, aan de hand van 10 thema's ('stappen') voor de korte, middellange en lange termijn.

De eerste twee thema's zijn relatief eenvoudig te realiseren, omdat ze meegenomen kunnen worden in lopend beleid en omdat eigenlijk alle betrokkenen het ermee eens zijn:
(1) De basis op orde
(2) Het groene raamwerk van het park versterken.

De volgende thema's vergen meer inzet, omdat er nader ruimtelijke onderzoek voor nodig is, er verder gewerkt moet worden aan een breed gedragen voorstel, en er budget voor moet worden gevonden:
(3) Park voorbereiden op de groei van het gebruik
(4) Entrees verbeteren
(5) Ligging aan het Nieuwe Diep (Benedendiep) benutten.

De volgende thema's vragen inzet van andere partijen:
(6) de Joodse begraafplaats beter zichtbaar maken
(7) Dubbelgebruik van voorzieningen zoals het zwembad

Maatregel 8, 9 en 10 richten zich op het proces van participatie, de manier van organiseren. In het ruimtelijk vervolgonderzoek worden thema 1-7 als leidraad gebruikt.

In het Ambitiedocument Flevopark is specifiek opgenomen over oevers en waterrecreatie
"Voor watersport is de ligging van het Nieuwe Diep (Benedendiep) niet ideaal. Grotere recreatievaartuigen moeten gebruik maken van het drukke Amsterdam Rijnkanaal om aansluiting te hebben op het grachtensysteem of het IJmeer. Voor kano, roeiboot, kleine zeilboot en andere kleinschalige lokale waterrecreatie is het Nieuwe Diep (Benedendiep) wel geschikt. Leren zeilen in Optimistjes kan al vanuit Jeugdland. Jammer genoeg biedt de Oosterringvaart geen aansluiting voor recreatievaartuigen op de Amstel. De bruggen bieden onvoldoende of helemaal geen doorgang".

Routestructuur, zichtbaarheid, openbaar gebruik van oever en ruimtelijke beleving langs het Nieuwe Diep (Benedendiep) verbeteren, hiervoor ontwerpend onderzoek starten.

Ligging aan het Nieuwe Diep (Benedendiep) benutten. Water rondom toegankelijk maken
De unieke ligging aan het water is een krachtig kenmerk van het park. Waterrecreatie speelt in het Flevopark nog geen grote rol. De ligging aan het Nieuwe Diep (Benedendiep) nodigt daar echter wél toe uit. De beleving langs de oever zal dan gaan bestaan uit afwisselend gesloten, begroeide delen en open doorzichten op het water.
De mogelijkheid om een kleinschalige recreatieoever aan te leggen is in 2017 onderzocht. Omdat in oever en waterbodem vervuiling is gevonden, wordt eerst bekeken of daartegen maatregelen mogelijk en wenselijk zijn. De insteek om op meer plekken het water bereikbaar te maken en om kleinschalige zwemmogelijkheden rondom het Nieuwe Diep (Benedendiep) te spreiden, wacht op de resultaten van dat onderzoek. (Redactie: dit verwijst naar een onderzoek uit 2018)

Maatregelen:
- Meer toegangen tot het water realiseren, afstemmen met NNN (Natuur Netwerk Nederland) of meer toegangen in de berm van de Westelijke Merwede kanaaldijk mogelijk zijn. Rietoevers verbreden.
- Op diverse plekken doorzichten naar het water vrijmaken.
- Routestructuur en ruimtelijke beleving langs het Nieuwe Diep (Benedendiep) verbeteren, ontwerpend onderzoek starten.
- Oeverpad ontwerpen en aanleggen vanuit het park door het water naar Jeugdland, hieraan waterrecreatie koppelen
- Ambitie en kansen voor lokale, kleinschalige watersport verder verkennen, eventueel koppelen aan Jeugdland.
- Verbindingen met de andere groengebieden verbeteren.

Bestemmingsplan

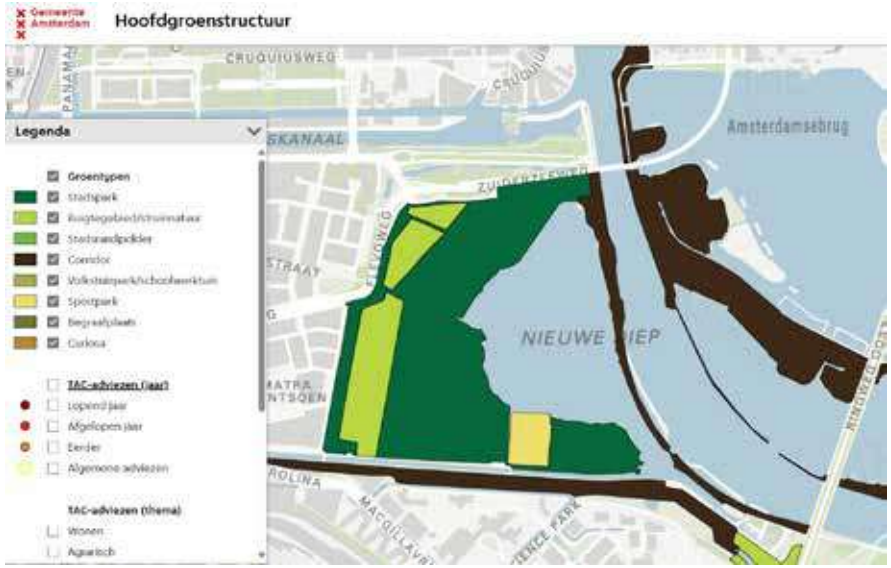
Het Flevopark is onderdeel van het bestemmingsplan Indische Buurt, dat op 8 juni 2010 werd vastgesteld.
Het grootste deel van het park heeft de bestemming groen, met de toevoeging Ecologie 1 en 2. Dit gaat over bescherming en behoud van de ecologische waarden en behoud en ontwikkelen van natuurvriendelijke oevers. De begraafplaats heeft de bestemming 'Maatschappelijk'. Het zwembadterrein en de tennisvelden zijn bestemd als 'Sport'. Jeugdland, het gemaal en de tuin hebben de bestemming 'Cultuur en Ontspanning'. De visserhuisjes en tuinen zijn als Wonen bestemd.
De oever langs het Flevopark heeft de dubbelbestemming waterkering. De drie arken zijn bestemd als woonschepenligplaats voor dienstwoonboot, met een maximale hoogte van 3 meter en een maximaal oppervlak van 100 m2. De jachthaven is als zodanig bestemd en biedt ruimte aan max. 30 pleziervaartuigen met een max. lengte van 7 meter.
Langs de noord- en oostoever van Jeugdland is een brede groenbestemming opgenomen in het water. Het bestemmingsplan biedt hier ruimte om een rietoever te realiseren. De steiger bij Jeugdland is als zodanig bestemd.
Jachthaven Nooit Gedacht ligt in Bestemmingsplan Sciencepark.

Uitsnede bestemmingsplan

Hoofdgroenstructuur

In de hoofdgroenstructuur is het Flevopark grotendeels aangeduid als stadspark en ruigtegebied.

Omgevingsvisie 2050

In de omgevingsvisie wordt de locatie van jachthaven Flevo aangeduid als stadsstrand. Dit zijn openbare plekken met recreatiemogelijkheden in of langs het water. De omgevingsvisie is richtinggevend bij nieuwe ontwikkelingen.

Uitsnede omgevingsvisie

Bouwen aan buurten voor de toekomst, Ontwikkelstrategie 2035

In de ontwikkelstrategie is voor deze locatie opgenomen:

"Centraal tussen Sciencepark en Zeeburgereiland ligt het Nieuwe Diep. Als onderdeel van het stedelijk groennetwerk gaan we de komende periode de recreatie- en natuurwaarden in dit gebied verder versterken en de oevers meer openbaar maken. We doen dit in samenhang met de ontwikkelingen daaromheen".

Uitsnede omgevingsvisie

Rustkaart

Donkerste grijstint = Meest rustig, verstilling
(Joodse begraafplaats en paden daaromheen)
Geen toevoeging van andere activiteiten.

Middelste grijstint = Rust, nadruk op het ecologische en natuurbeleving, die kwaliteit zoveel mogelijk beschermen

Lichtere grijstint = Rust met ruis; omsloten en bosachtig maar direct aansluitend op drukkere zones; terughoudend met toevoegingen maar aan randen is meer mogelijk dan bij de andere grijstinten.

Reuringkaart

Rood = Zones die een duidelijk centrum van activiteiten zijn, momenten van veel levendigheid en piekbelastingen kennen.

Oranje = 'Beweging', belangrijke verbindingsassen tussen deze zones, rustig qua inrichting maar intensief qua bewegingen.

Nieuwe toevoegingen gericht op het intensiveren/verbreden van het parkgebruik moeten op dit netwerk aansluiten. Denk aan sporttoestellen, nieuwe contactpunten met het water gericht op intensievere recreatie.

Hoofdstuk 2: de toekomst

Rust en Reuring

Resultaten Grote Groenonderzoek
In het Grote Groenonderzoek 2018 komt het Flevopark uit de bus als een van de meest gewaardeerde parken van Amsterdam, met een 7,7 als waarderingscijfer staat het in de top 3. Daarbij is het de grootste stijger in de top 10 (in 2008 nog een 7,1). Ook blijkt dat gebruikers bij uitstek de rust waarderen aan het park: 48% van de gebruikers komt er voor de rust, het gemiddeld percentage voor Amsterdamse parken is 37%.

Tegelijk wordt er in het Groenonderzoek een spanning geconstateerd tussen de groeiende gebruiksintensiteit van de parken voor bijvoorbeeld sport en de behoefte aan rust en groenbeleving. Aanleiding om een beschermend kader hiervoor te hebben: Waar in het park definieer je rust als belangrijkste kwaliteit en hoe bescherm je deze?

Raamwerk van Rust, Ruis en Reuring
Een bruikbare methode om deze vraag verder uit te werken is te vinden in de publicatie 'Guiding Principles Metro Mix' van het College van Rijksadviseurs (hierna CRA). Zij adviseren het rijk over ruimtelijke kwaliteit en maken publicaties over urgente ruimtelijke thema's. In de publicatie 'Guiding Principles Metro Mix' staan adviezen over hoe om te gaan met de huidige verstedelijkingsslag: Hoe hoge dichtheden te combineren met prettig leven. Er wordt gesteld dat juist bij een omgeving met hoge dichtheden duidelijke rustpunten nodig zijn. Om niet op ieder schaalniveau functies te mengen, maar om binnen een gebied duidelijk te zoneren op rust- en druktepunten. Dit is een andere manier van naar zonering kijken: Niet op functie, maar de belangrijkste belevingskwaliteit, waar de functies zich naar kunnen voegen. Het CRA onderscheidt hierin de kwaliteiten Rust, Ruis en Reuring. Deze hebben elkaar in contrast nodig en moeten niet als een grijze soep door elkaar komen te lopen.

Dit bleek een bruikbare methodiek om te vertalen naar het Flevopark.
Op de schaal van het verstedelijkende landschap eromheen is het duidelijk een te beschermen rustzone, in combinatie met de rest van de Diemerscheg. Op de schaal van het park zelf valt ook weer dit onderscheid te maken: De delen waar de rust en natuurbeleving niet verdund moeten worden en de delen waar intensievere recreatie en activiteiten hun logische plaats hebben.

Flevopark: Rust en recreatie
Sinds de begindagen van het park bestaat er al een spanningsveld tussen het park als natuurgebied en rustieke omgeving enerzijds, en anderzijds het intensievere, sportief-recreatieve gebruik. Dit was sterk het geval vóór de aanleg van het Flevoparkbad, toen het Benedendiep als zwemwater werd gebruikt en het centrum van waterrecreatie was. Daarna ontstonden rondom het Benedendiep rustiger, dichter begroeide omgevingen. In recente jaren is te zien dat voorheen rustige paden drukker worden, en hier ook meer ruimteclaims op komen door de vraag om nieuwe toevoegingen, bijvoorbeeld voor sport en spel.

Zeker bij een kwaliteit als 'rust' is het belangrijk dat deze ook echt goed uit de verf komt en niet teveel gaat mengen met andere sferen. Ook hebben de diverse initiatieven die op het park afkomen baat bij een duidelijk kader; Waar past deze toevoeging wel en waar niet?

Het is daarom zinvol een zogenaamd 'raamwerkplan' te hebben dat ruimte en flexibiliteit laat voor al de gewenste kwaliteiten van een stadspark, maar daarin wel zoneert. Niet op functies maar op kwaliteit. Het CRA onderscheidt voor de overzichtelijkheid drie van deze kwalitatieve categorieën: Rust, Reuring en Ruis.

(PARK)RUST - De plekken voor stilte en bezinning, nadruk op natuurbeleving, geen andere lagen toevoegen.
(PARK)REURING - De plek voor reuring en activiteit, nadruk op levendig gebruik en openbare voorzieningen.
(PARK)RUIS – De zones met veel beweging, die zorgen voor een goede overgang tussen beide; denk aan de hoofdroutes door het park naar de drukkere weides: wel rustig qua beeld, levendig qua aantallen gebruikers en het bieden van ruimte aan beweging.

Dit kader helpt bij het uitwerken van de thema's uit het ambitiedocument. Bijvoorbeeld het thema contact met het Nieuwe Diep (Benedendiep): Bij welke oevers ligt de nadruk op het bewaken of versterken van de Rust, en welke plekken zijn meer geschikt voor Ruis of Reuring?

Dit maakt een scherpere afbakening van de nieuwe ruimtelijke opgaves mogelijk.

Impressie steiger zonder haven

Referentiebeelden kunst en steigers

Toekomstvisie watergebruik

Visie op Jachthaven Flevo

- *Openbare en toegankelijke oevers*
- *Openheid naar het water en kansen voor ecologie*
- *Zwem- en recreatiemogelijkheden op steigers*
- *Kunst als verbinding tussen cultuur en natuur*

Openbare en toegankelijke oevers
De huidige locatie van de jachthaven leent zich uitstekend voor het openbaar en toegankelijk maken van het water. Deze ontwikkelrichting is in zowel het ambitiedocument, de omgevingsvisie 2050 als in de ontwikkelstrategie 2035 benoemd.

In de tijd is de haven een vervallen plek geworden die niet openbaar is en waar al jaren geen actief bedrijf meer gevoerd wordt. Het onderhoud van de haven is slecht, het verval is overal aanwezig. Het weer in bedrijf nemen van de jachthaven is niet wenselijk gezien de verkeer aantrekkende werking die dit met zich mee brengt en juist het onderscheid dat we aan willen brengen in het park tussen rust en reuring. De haven bevindt zich op een plek waar rust de kenmerkende kwaliteit is.

Openheid naar het water en kansen voor ecologie:
In de oorspronkelijke opzet van het park was op de plek van de jachthaven veel meer openheid naar het water toe. Door het ophogen van de dijk zullen de bomen langs de oever verdwijnen en ontstaat de mogelijkheid naast de dijk een natuurlijke oever aan te leggen waar riet en waterplanten een geleidelijke overgang naar dieper water vormen met schuilplekken voor vissen en amfibieën. Door het toevoegen van stortsteen ontstaan er schuilplekken voor ringslangen.
De oever wordt op deze plek ten gevolge van die verhoging opener en vanaf het veld is er goed zicht op het water.

Zwem- en recreatiemogelijkheden op steigers
Langs de oever is mogelijkheid om te recreëren en daarmee is spreiding van recreanten op warme dagen beter mogelijk. Door het aanleggen van 1 of enkele steigers is het mogelijk om op het water te verblijven, dan wel zwemmen vanaf de steiger mogelijk te maken. De zachte oever kan onder de steiger doorlopen zodat de steiger geen barrière vormt voor kleine dieren en amfibieën die zich langs de oever verplaatsen. Hierdoor wordt contact met het slib voorkomen. Door de kleinschalige opzet zal de aantrekkende werking niet groot zijn maar biedt de locatie wel een extra ervaring.

Kunst als verbinding tussen cultuur en natuur
Er liggen in het water van de huidige haven veel oude restanten onder water die gesaneerd moeten worden. De palen worden echter veel door vogels gebruikt. In de nieuwe situatie zou er een kunstopdracht uitgeschreven kunnen worden die cultuur ecologie en natuur met elkaar verbindt. Denk hierbij aan een kunstwerk zoals bij de Schinkeleilanden.

Vroeger een jachthaven met veel boten

In de toekomst een rustiger plek met zwemmogelijkheid vio een steiger

Waterrecreatie op Jeugdland voor kinderen gericht op wind en spierkracht

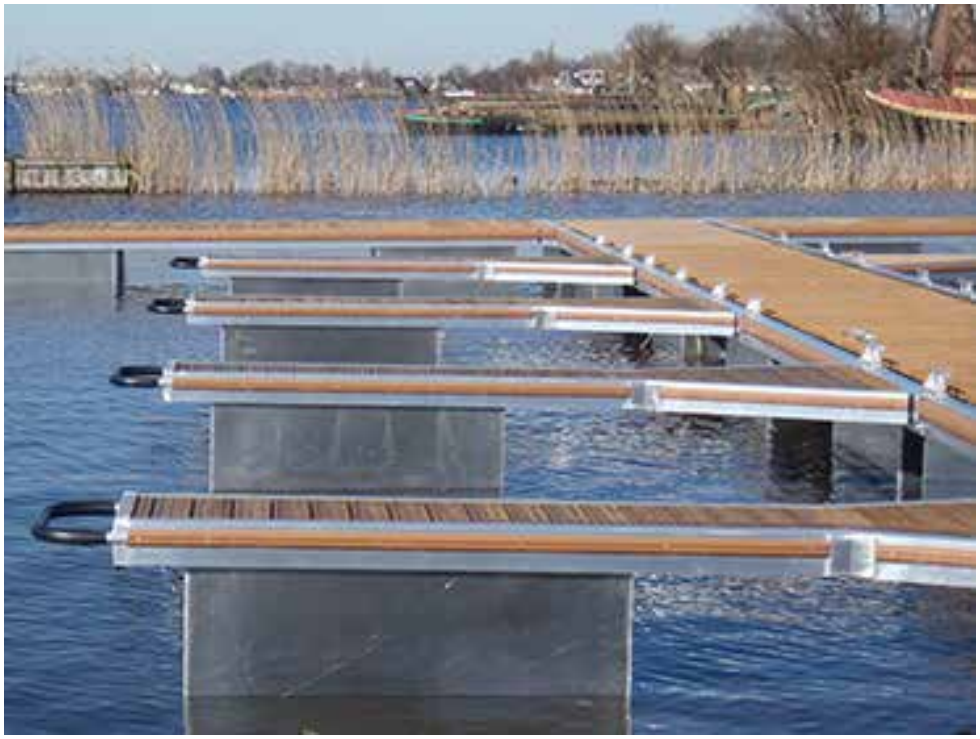
Visie op haven Jeugdland

- *Voor kinderen.*
- *Varen met wind en spierkracht.*
- *Behouden van huidige functionaliteit.*
- *Aansluiten op route door het Flevopark, geïsoleerde ligging verkleinen, zichtbaarheid vergroten.*
- *Schepen die hier niet horen saneren.*

Klauteren op Jeugdland

Referentiebeelden drijvende steigers en electrisch varen

Visie op haven Nooit Gedacht

Met uitbater onderzoeken hoe de kwaliteiten van de haven zijn te versterken:

- *Betere opstapvoorzieningen, drijvende steigers.*
- *Meer openheid en toegankelijk, onderzoeken of hekken wegkunnen/ verplaatst worden met behoud van veiligheid voor de boten.*
- *Kleinschalige ondersteunende horeca in het bedrijfspand; koffie to go.*
- *Elektrificatie van de haven klaar in 2030 (haalbaar?).*

Luchtfoto haven Nooit Gedacht

Zwemvoorzieningen

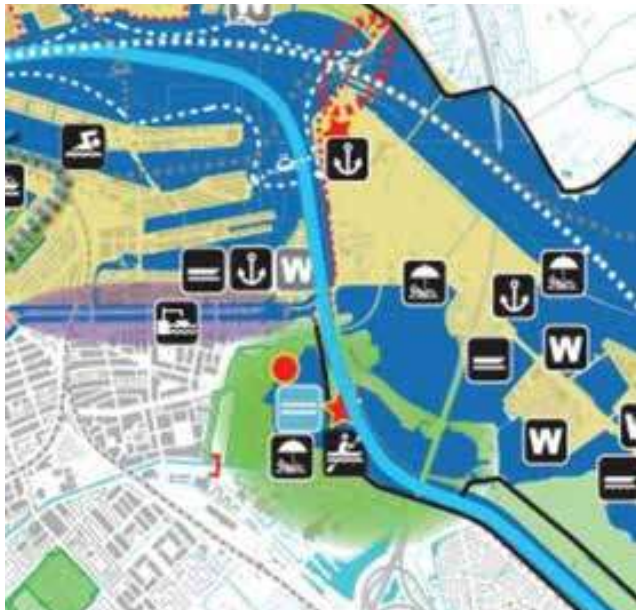
Het beter benutten van de ligging aan het Nieuwe Diep (Benedendiep) is een belangrijk thema van het ambitiedocument. Er zijn verschillende aanleidingen hiervoor.

In de Watervisie van Amsterdam (2016) wordt de algemene wens uitgesproken om de waterpartijen in Amsterdam beleefbaarder en bereikbaarder te maken. Dit mede om de mogelijkheden voor contact met het water en waterrecreatie beter te spreiden over de stad. Het Benedendiep wordt aangemerkt als plek met veel potentieel op dit gebied. Aangemerkt als plek voor het realiseren van zwemwaterkwaliteit, plus bijpassende voorzieningen: een recreatiestrand en ander recreatief gebruik oever, kanovoorzieningen - Zie kaartje op deze pagina. Ook meer zicht op het water en meer zitplaatsen aan het water worden in de watervisie genoemd als wenselijke kwaliteiten.

Meer contactmogelijkheden met het water is een goede manier om het groeiende gebruik op te vangen, steigers zijn een eenvoudige manier om bruikbaar oppervlak aan het park toe te voegen.

Het Benedendiep heeft lange oevers waarvan maar een klein deel begaanbaar of te gebruiken is, terwijl historisch gezien het park juist sterk op gebruik van de oevers was ingericht. Er is op dit moment geen voor de hand liggend 'rondje Nieuwe Diep' te maken.

In dit hoofdstuk wordt ingezoomd op de verschillende delen van de oevers van het Benedendiep en de mogelijkheden hiervoor.

Het Nieuwe Diep in de Watervisie 2016

Pad langs Flevoparkbad

Oeverdeel langs Flevoparkbad

De langste open oever, waar al veel contact met het Benedendiep gemaakt wordt, heeft nu een aantal bescheiden zitpunten (zie foto's), een hondenspeelgedeelte, en een lange natuurlijke oever met kleurige begroeiing. Deze oever is gelegen aan een relatief rustig deel van het park en de bescheiden afmetingen van het pad zorgen ervoor dat fietsverkeer er relatief beperkt blijft. De oever wordt als aantrekkelijk ervaren en de schaal van het huidige gebruik past bij de plek in het park. Er is hier potentieel voor bijkomend contact met water, zolang dit kleinschalig blijft.

De natuurlijke (riet)oevers zijn lang genoeg om kleine interventies goed te verdragen zonder het beeld of de ecologie aan te tasten. Aan dit deel van het Benedendiep zouden 1 of 2 kleine steigertjes veel toegevoegde waarde kunnen hebben. Daar ontstaat meteen een heel ander, weidser zicht op Benedendiep met de mogelijkheid voor zitten aan het water.

Tegelijk heeft deze oever onbenut ecologisch potentieel, ook voor het verbeteren van de waterkwaliteit. De dijkverzwaring die hier gepland is (ophoging met circa 10 cm) zal door combinatie met aanleg van een natuurvriendelijke oever voor een rijkere biotoop kunnen leiden.

Impressie kleinschalige steiger en zachte oever

Merwedekanaaldijk

Locatie voor zwemsteigers aan Merwedekanaaldijk

Oevers van de Merwedekanaaldijk

Vanuit toekomstige ontwikkelingen gezien is deze oever een plek met een zeer groot potentieel voor opvangen van groeiend gebruik. Er is al sprake van een hoge gebruikersintensiteit en een goede bereikbaarheid voor fietsers. De grote groei van bewoners in de omgeving zit in gebieden die veel gebruik maken van deze route (Zeeburgereiland, IJburg fase 2, Cruquius).

Het brede, rietachtige noordelijk deel heeft grote natuurwaarde en een groot hoogteverschil met de dijk. Mensen hier vanaf de dijk naar het water brengen ligt niet voor de hand. Het op de kaart aangegeven deel heeft veel potentieel voor contact met het water in de vorm van steigers (dit voorkomt bij waterrecreatief contact met het vervuilde slib). Vermeldenswaardig is het historisch precedent van de zweminrichting aan deze kant van het Benedendiep.

- Relatief weinig natuurverstoring
- Op natuurlijke route voor gebruikers nieuwe wijken
- Verdeelt de gebruiksintensiviteit over de verschillende zijden van het Benedendiep. Bij de speelweides aan de Flevoparkzijde is de gebruiksintensiteit al hoog en kan concurrentie met bestaande kwaliteiten optreden, dat is hier niet het geval.

De historische zweminrichting op deze plek

Impressie zwemsteiger aan dijk

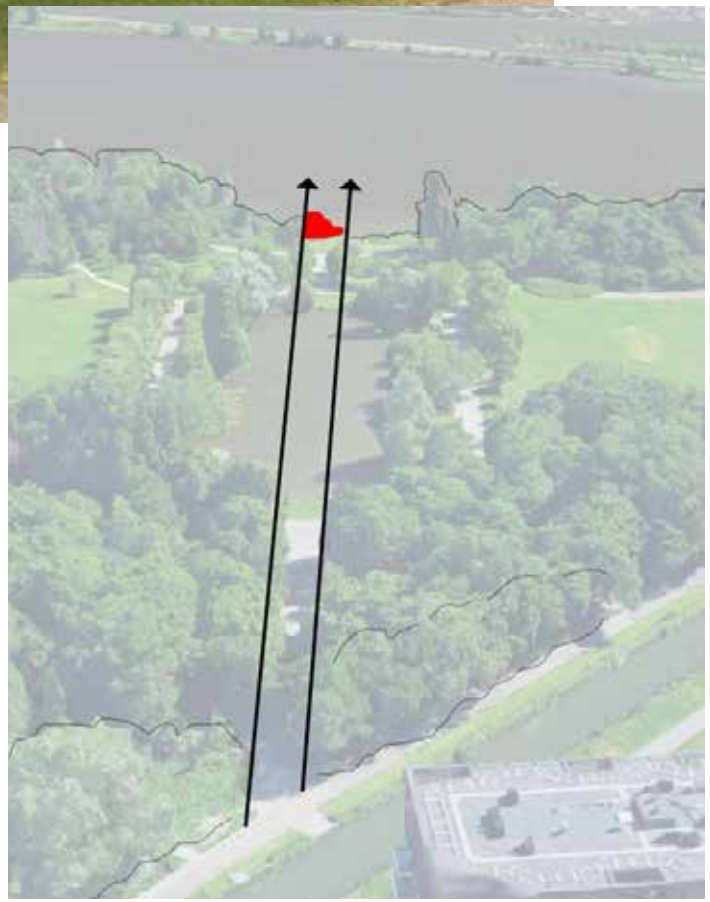

De ligging aan de het weidse water en aan drukke fietsroute maakt dat steigers hier steviger kunnen zijn dan in het park, meer ingericht met tot gebruik uitnodigende objecten.

Oever bij grote weide
Aan het eind van de monumentale as over de grote vijver naar het Benedendiep ligt een contactpunt met het water. Het gras rond dit punt is populair bij gebruikers, zie foto hierboven.
Van het inrichten van een recreatieoever is in 2018 afgezien vanwege het vervuilde slib. De insteek na dijkverzwaring zou hier kunnen zijn om ook een steiger met zwemtrappetjes aan te leggen die contact met de bodem minder noodzakelijk maakt door het intreepunt verder het water op te brengen. Of nader te onderzoeken of de bodem (plaatselijk) verbeterd kan worden en een recreatieoever alsnog mogelijk is.

De centrale zichtlijn

Routes en verbindingen

Verbinding naar Jeugdland
Een 'binnendoorverbinding' vanuit het park naar Jeugdland zou van grote toegevoegde waarde zijn. Het zou voor de parkbezoeker een betekenisvolle toevoeging zijn. Het maakt een groter rondje door parkachtige omgeving mogelijk en is een belevenis door het lopen op een steiger omringt door water. Het integreert de omgeving Jeugdland-Tie Breakers in de parkbeleving (nu zijn deze slechts te bereiken door het park 'uit' te gaan).

Het deel over het Benedendiep zou in de vorm van een boardwalk betrekkelijk eenvoudig te realiseren zijn. Dit heeft weinig impact op de waterbalans en er is geen kap voor nodig of aanpassingen aan bestaande groenstructuren. Het is tegelijk een manier om bruikbaar oppervlak aan het park toe te voegen met een hoge verblijfswaarde door de bijzondere ligging.

De afbeelding rechtsboven toont de binnendoorverbinding zoals oorspronkelijk geschetst in het ambitiedocument als doorlopend openbaar pad langs Tie Breakers, vervolgens tussen Tie Breakers en Jeugdland door en tenslotte via een nieuwe brug aanlandend op de Oostelijke Ringdijk.

Een openbaar pad realiseren tussen Tie Breakers en Jeugdland is ruimtelijk problematisch. Het vraagt om volledige afsluitbaarheid van alles wat aan het pad ligt. Gezien de aanzienlijke lengte van dit pad levert dit een tunnelachtige, omhekte ruimte op, en daarmee het tegendeel van wat met de nieuwe verbinding beoogd wordt, namelijk een voortzetting van de parkachtige ervaring. Een werkbaarder opzet is een pad dat bij Jeugdland hoort en alleen tijdens de openingstijden van Jeugdland begaanbaar is.

Voor het deel langs het Benedendiep heeft een boardwalk op enige afstand de oevers van de Tennisvereniging de voorkeur. Het is een aantrekkelijke typologie met minder impact en investering dan een oeververbreding.
Ook zou een boardwalk goed te combineren zijn met het creëren van brede natuurlijke oevers rondom Tie Breaker. Deze oevers hebben ecologische voordelen en zorgen ook voor een betere afscherming van het privé-terrein van Tie Breakers. De nabijheid van de boardwalk wordt zo niet een aanleiding om van daaraf naar het terrein van Tie Breakers te zwemmen.

Impact van nieuw openbaar pad: volledige afsluitbaarheid van Jeugdland en Tie-Breakers langs die route is ingrijpend

Huidige situatie

Boardwalk met afsluitbaar hek, eventueel gecombineerd met verplaatste haven Flevo

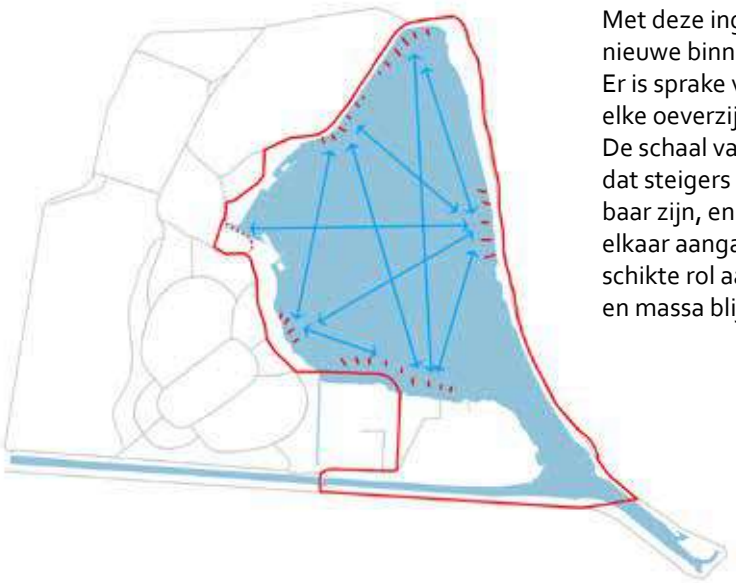

Oever Tiebreakers

Referentiebeelden boardwalk

Met deze ingrepen bij elkaar ontstaat er een nieuwe binnenwereld aan het Benedendiep.
Er is sprake van duidelijke contactpunten aan elke oeverzijde.
De schaal van het water en de begroeiing maakt dat steigers e.d. vanaf de overkant gezien zichtbaar zijn, en een spannende visuele relatie met elkaar aangaan. Ze hebben echter een ondergeschikte rol aan het landschap, dat door zijn schaal en massa blijft domineren.

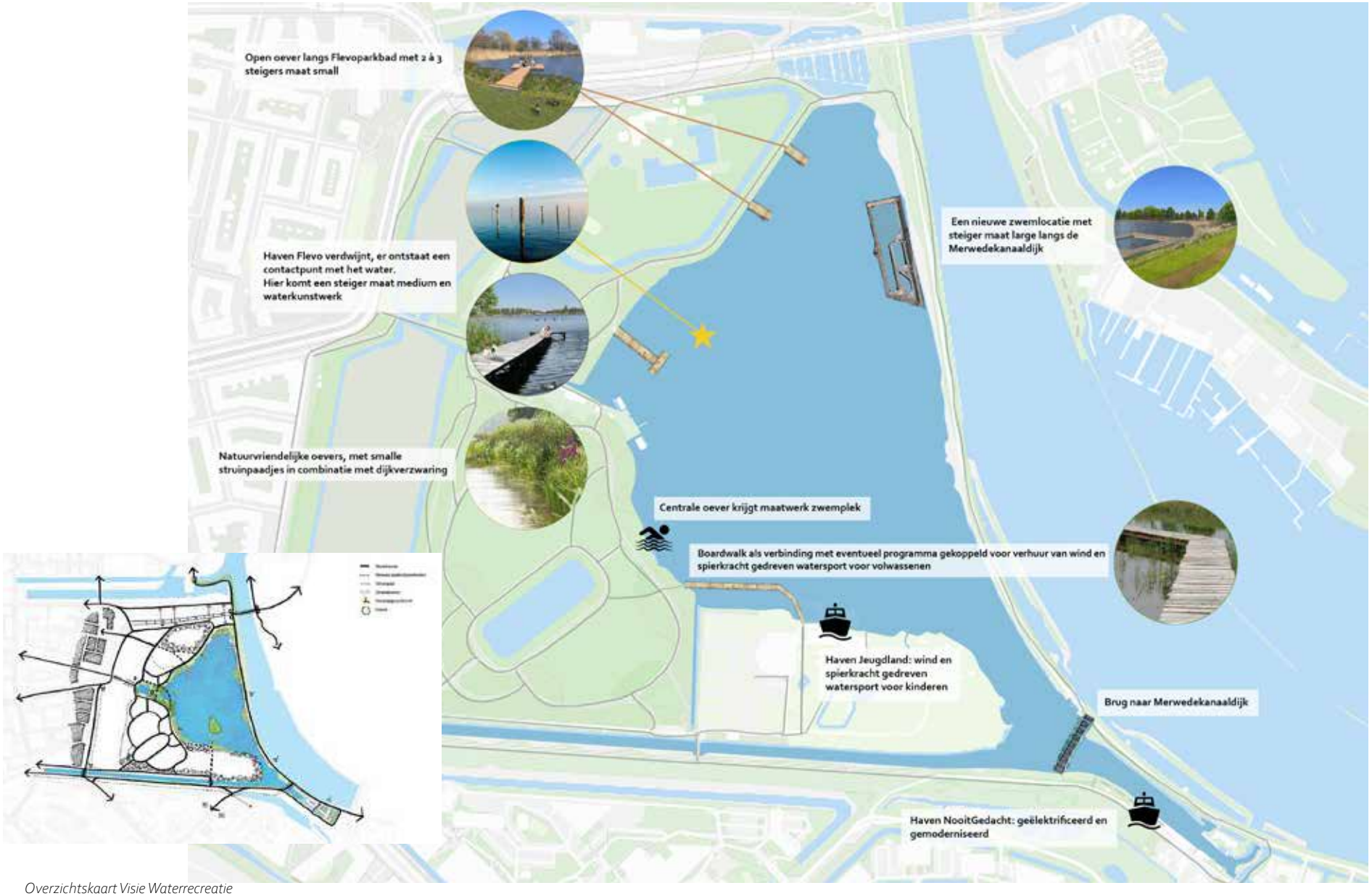
Er is een 'Rondje Nieuwe Diep' te wandelen met aanzienlijk meer contact met het water dan voorheen.

De contactpunten en schaal van de ingrepen zijn afgestemd op de mate van Rust, Reurig en Ruis.

Hoofdstuk 3: Samenvattend beeld visie op waterrecreatie Benedendiep

Overzichtskaart Visie Waterrecreatie

